

# EDUCATIO®

PEDAGÓGIA SZOCIOLÓGIA HISTÓRIA ÖKONÓMIA PSZICHOLÓGIA POLITOLÓGIA

## KÜLFÖLDIEK

A KÜLFÖLDI TŐKE ÉS MUNKAERŐ SZEREPE	139	<i>Polónyi István</i>
HAZÁNK S A KÜLFÖLD	150	<i>Frank Tibor</i>
A GLOBALIZÁCIÓ ÉS MIGRÁCIÓ MAGYARORSZÁGON	166	<i>Melegh Attila</i>
IDEGENELLENESÉG ISKOLÁSKORBAN	181	<i>Csákó Mihály</i>
MIGRÁNSOK ISKOLÁI	194	<i>Vámos Ágnes</i>
ÖRÖK FELSZŐOKTATÁSI ÉRTÉK - VÁLTOZÓ HANGSÚLYOKKAL	208	<i>Hrubos Ildikó</i>
MEGÉRI HOZZÁNK JÖNNI TANULNI?	220	<i>Berács József &amp; Malota Erzsébet</i>

**EDUCATIO**® INTERDISZCIPLINÁRIS SZEMLE AZOK SZÁMÁRA, AKIK  
AZ OKTATÁS TÁRSADALMI ÖSSZEFÜGGÉSEIT KERESIK  
HUSZADIK ÉVFOLYAM MÁSODIK SZÁM 2011 – NYÁR MEGJELENIK NEGYEDÉVENKÉNT

ALAPÍTÓ FŐSZERKESZTŐ: KOZMA TAMÁS

FŐSZERKESZTŐ-HELYETTESEK: CSÁKÓ MIHÁLY ÉS FEHÉRVÁRI ANIKÓ

E SZÁM TANULMÁNYAIT SZERKESZTETTE: POLÓNYI ISTVÁN

LEKTORÁLTA: SIK ENDRE

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

BAJOMI IVÁN, BIRÓ ZSUZSANNA HANNA (*VALÓSÁG*), CSÁKÓ MIHÁLY, FEHÉRVÁRI ANIKÓ  
(*KUTATÁS KÖZBEN*), FORRAY R. KATALIN, HRUBOS ILDIKÓ, LUKÁCS PÉTER,  
NAGY PÉTER TIBOR, POLÓNYI ISTVÁN, SÁSKA GÉZA, TOMASZ GÁBOR (*SZEMLE*)

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: 1055 BUDAPEST, SZALAY UTCA 10-14.

TELEFON, FAX: (06-1) 235-7200

---

AZ EDUCATIO NEGYEDÉVES FOLYÓIRAT, ÉVENTE KÖZEL HATSZÁZ OLDALON,  
ÖTVEN NYOMDAI ÍVEN, MINTEGY NYOLCVAN SZERZŐI ÍV KÖZREADÁSÁRA VÁLLALKOZIK.  
LAPUNK KAPHATÓ A KIADÓBAN ÉS AZOKBAN A FŐVÁROSI KÖNYVESBOLTOKBAN, AMELYEK  
FOLYÓIRATOK ÁRUSÍTÁSÁVAL IS FOGLALKOZNAK ÉS ELFOGADTÁK LAPUNKAT,  
ILLETVE KÖZVETLENÜL IS MEGRENDELHETŐ AZ EDUCATIO HONLAPJÁN KERESZTÜL:  
[HTTP://WWW.EDU-ONLINE.HU](http://www.edu-online.hu)  
ELŐFIZETHETŐ KÖZVETLENÜL A KIADÓ CÍMÉN. AZ ELŐFIZETÉS DÍJA EGY ÉVRE 4896 FT.

---

**EDUCATIO**®

QUARTERLY REVIEW OF SOCIAL SCIENCES

FOCUSED ON EDUCATION

EDITOR IN CHIEF: TAMAS KOZMA

THE JOURNAL IS PUBLISHED FOUR TIMES A YEAR (600 PAGES).

POSTAL ADDRESS: H-1055 BUDAPEST, SZALAY UTCA 10-14., HUNGARY

ANNUAL SUBSCRIPTION: \$ 300 ON SURFACE DELIVERY OR \$ 450 BY AIR

(OR THE EQUIVALENT IN ANOTHER CURRENCY), TO ANY ADDRESS.

ORDERS MAY BE PLACED TO OUR POSTAL ADDRESS OR DIRECTLY THROUGH OUR WEBSITE

[HTTP://WWW.EDU-ONLINE.HU](http://www.edu-online.hu)

PLEASE, MAKE THE CHEQUE PAYABLE TO OFI, EDUCATIO.

---

A LAP KIADÁSÁT A TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002 „21. SZÁZADI KÖZOKTATÁS FEJLESZTÉS,  
KOORDINÁCIÓ” CÍMŰ KIEMELT PROJEKT TÁMOGATTA.



---

© Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet, 2011. Minden jog fenntartva.

ISSN 1216-3384

Felelős kiadó: az Oktatókutatató és Fejlesztő Intézet főigazgatója

Nyomdai munkák: Szerif Kiadó

Tipográfia: font.hu

## E szám tanulmányainak szerzői

POLÓNYI ISTVÁN – egyetemi tanár, DE ♡ FRANK TIBOR – egyetemi tanár,  
ELTE BTK ♡ MELEGH ATTILA – tudományos főmunkatárs, KSH NKI ♡  
CSÁKÓ MIHÁLY – szociológus, WJLF ♡ VÁAMOS ÁGNES – habil. egyetemi do-  
cens, ELTE PPK ♡ HRUBOS ILDIKÓ – prof. emer., Budapesti Corvinus Egyetem  
♡ BERÁCS JÓZSEF – egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem GTK és  
Pannon Egyetem KTK ♡ MALOTA ERZSÉBET – egyetemi docens, Budapesti  
Corvinus Egyetem GTK ♡ ELEKES GYÖRGYI – PhD-hallgató, ELTE TÁTK ♡  
VARGÁNÉ NAGY ANIKÓ – PhD hallgató, DE ♡ VINCZE TAMÁS – PhD hall-  
gató, DE ♡ JULESZ MÁTÉ – tudományos kutató ♡ PUSZTAI GABRIELLA  
– egyetemi docens, DE ♡ BOCSI VERONIKA – egyetemi adjunktus, DE ♡  
CEGLÉDI TÍMEA – PhD hallgató, DE ♡ NYÜSTI SZILVIA – PhD hallgató, DE ♡  
MADARÁSZ TIBOR – PhD hallgató, DE ♡ DARVAI TIBOR – PhD-hallgató, PTE  
♡ NAGY TERÉZIA – tudományos munkatárs, MTA RKK ATI ♡ PONGRÁCZ  
KORNÉLIA – PhD-hallgató, ELTE ♡

---

(a tartalommutató folytatása)

VALÓSÁG -----	235
Interjúpartnereink: <i>Vanessa Martore, Robert Kemkers,</i> <i>Nguyen Luu Lan Anh</i>	
KUTATÁS KÖZBEN -----	253
Roma integráció és iskolai mobilitás ( <i>Elekes Györgyi</i> ) – Adalékok a két világ- háború közötti hazai tanárképhez ( <i>Vargáné Nagy Anikó &amp; Vincze Tamás</i> ) – A jog szerepe a környezetvédelmi oktatásban ( <i>Julesz Máté</i> ) – Láthatatlanok, létezőtök, közönyösök ( <i>Pusztai Gabriella, Ceglédi Tímea, Nyüsti Szilvia,</i> <i>Bocsi Veronika &amp; Madarász Tibor</i> )	
SZEMLE -----	281
Muszlim közösségek helyzete Európában ( <i>Darvai Tibor</i> ) – Sporadikus di- aszpóra-értelmezések ( <i>Nagy Terézia</i> ) – „És mégis mobil a Föld” – nemzet- közi hallgatói mobilitás a 21. század elején ( <i>Pongrácz Kornélia</i> )	
SUMMARY -----	287

## SZERZŐINKHEZ

Az *Educatio*<sup>®</sup> minden tárgyilagos álláspontnak helyet biztosít. Minden közleményért szerzője felel. A beérkező kéziratokat megőrizzük.

Az elfogadott kéziratok *copyrightja* a folyóiratot kiadó Oktatókutató és Fejlesztő Intézeté, hacsak szerződés erről másként nem rendelkezik. A tartalmat nem érintő kisebb változtatások és a lap arculatához való igazítás jogát a szerkesztőség fenntartja. A beküldött dolgozatokkal akkor áll módunkban érdemben foglalkozni, ha azok terjedelme nem haladja meg az egy szerzői ívet (40 000 karakter), és két nyomtatott példányban érkezik (elégséges oldalmargóval, lapszámozva). Külön lapon kérjük mellékelni a dolgozat egy-két bekezdésnyi kivonatát és a szerző fontosabb adatait (ahogyan szerzőink között definiálni szeretné magát, a szerződéskötéshez szükséges személyi adatokat és azt a címet, ahová a kefelevonatot kéri). Elektronikusan is kérjük az állományt (adathordozón vagy elektronikus postafiókunkba). Ha a dolgozat ábrát is tartalmaz, kérjük külön lapon mellékelni, a folyóirat tördelési méretének megfelelően (színes ábrákkal egyelőre sajnos nem tudunk mit kezdeni), grafikon esetén az adatokat is kérjük. A hivatkozásokra, lábjegyzetekre nézve formai kikötésünk nincs, azokat átszerkesztjük a lap tipográfiájának megfelelően.

A kefelevonatokat elküldjük, hogyha erre elégséges idő marad. A javított példányokat három napon belül kérjük visszajuttatni, e határidőn túl nem áll módunkban a szerzői javításokat elvégezni. Jelentősebb változtatásokat nem tudunk elfogadni.

## EDUCATIO KIADÓ

AZ OKTATÁSKUTATÁS LEGÚJABB EREDMÉNYEINEK ELSŐDLEGES FORRÁSA PEDAGÓGUSOKNAK, A TÖRVÉNYHOZÓ ÉS VÉGREHAJTÓ HATALOM SZAKÉRTŐ ÉS ÉRDEKLŐDŐ KÉPVISELŐINEK, ÉS MIND-AZOKNAK, AKIKET AZ OKTATÁS PROBLÉMÁI FOGLALKOZTATNAK.

### TÁRSADALOM ÉS OKTATÁS

- HRUBOS ILDIKÓ (ed) (2004) A gazdálkodó egyetem  
POLÓNYI ISTVÁN (2004) A hazai oktatás gazdasági jellemzői a 20–21. századfordulón  
LUKÁCS PÉTER & NAGY PÉTER TIBOR (eds) (2004) Oktatáspolitikai. Válogatás a hazai szakirodalomból  
KOZMA TAMÁS (2005) Kisebbségi oktatás Közép-Európában  
KARÁDY VIKTOR (2005) A Francia Egyetem Napóleontól Vichyig  
KARÁDY VIKTOR (2005) Francia felsőoktatás – francia társadalom  
KOZMA TAMÁS & RÉBAY MAGDOLNA (2006) Felsőoktatási akkreditáció Közép-Európában  
BAJOMI IVÁN (2006) Konfliktusok és konszenzusképzés az oktatásban  
HAVAS GÁBOR & LISKÓ ILONA (2006) Óvodától a szakmáig  
SÁSKA GÉZA (2007) Rendszerek és váltások  
SÁSKA GÉZA (2007) Közműveltség és magántudás

### KUTATÁS KÖZBEN

- FEHÉRVÁRI ANIKÓ & GYÖRGYI ZOLTÁN (2006) Kiút a gödörből - Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány KID-programja  
SZEMERSZKI MARIANNA (2006) Ifjúságségítő képzés a felsőoktatásban  
HRUBOS ILDIKÓ & TOMASZ GÁBOR (eds) (2007) A bolognai folyamat intézményi szinten  
ZOLTÁN GYÖRGYI (ed) (2007) Give a chance...  
ZOLTÁN GYÖRGYI (ed) (2007) Giving Opportunities, Leaving Disadvantages  
LISKÓ ILONA & FEHÉRVÁRI ANIKÓ (2008) Hatásvizsgálat a HEFOP által támogatott integrációs program keretében szervezett pedagógus-továbbképzésekről  
GYÖRGYI ZOLTÁN (ed) (2008) Az integráció érdekében - A Második Esély című Equal-program keretében készült tanulmányok  
FEHÉRVÁRI ANIKÓ (ed) (2008) Szakképzés és lemorzsolódás

KERESSE KIADVÁNYAINKAT A KÓDEX KÖNYVESBOLTBAN (HONVÉD U. 5),

KERESSE A KÖNYVTÁRAKBAN,

VAGY RENDELJE MEG KÖZVETLENÜL A KIADÓTÓL:

EDUCATIO KIADÓ, 1055 BUDAPEST, SZALAY UTCA 10-14.

